

”Det har jeg ikke

prøvet **før.....**

- Så det kan jeg sikkert godt”

Siger Lippi

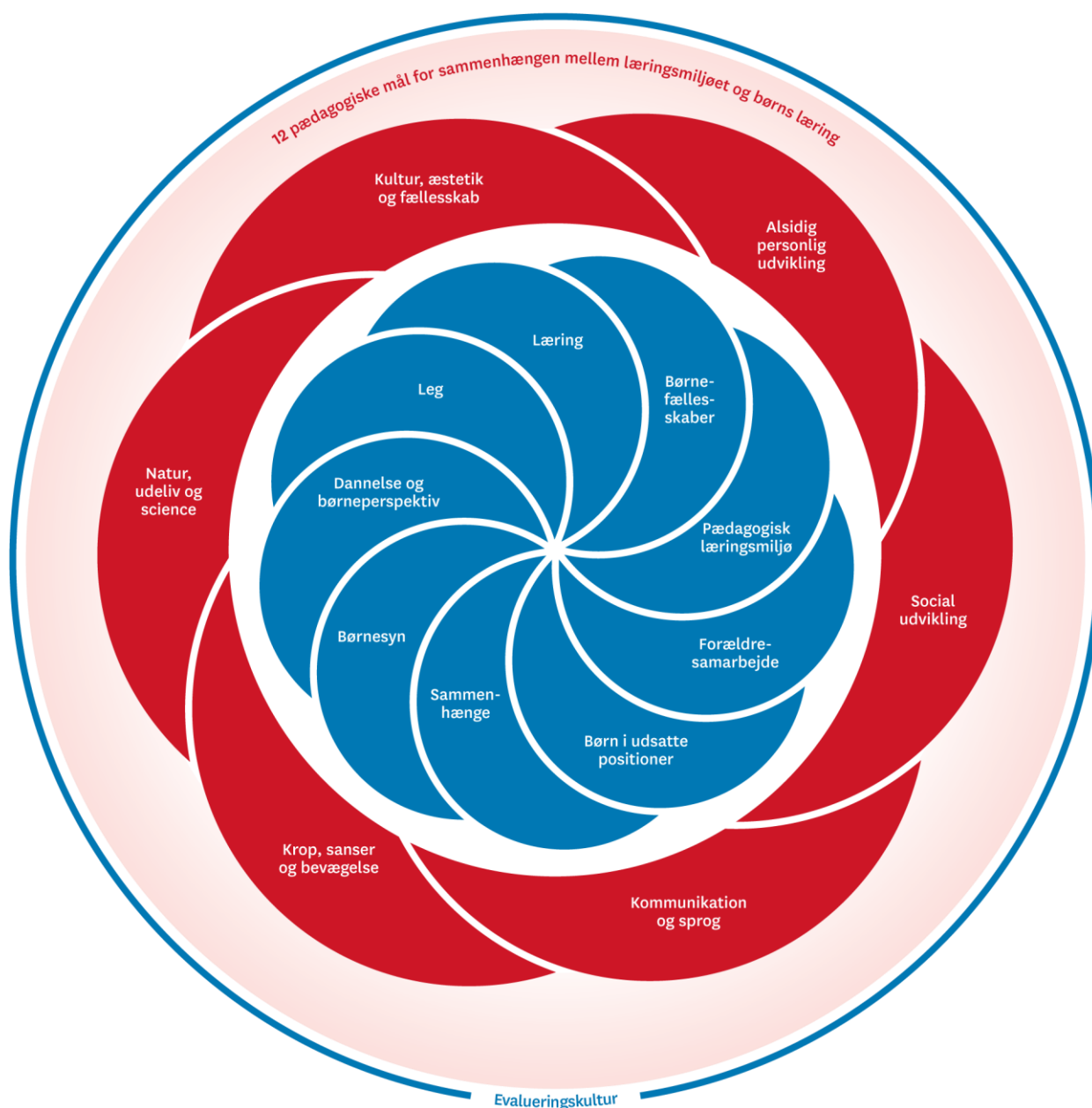
Vi tør godt påstå, at vi har plads til alle og er altid klar til nye oplevelser.

Ingen udfordringer er for store eller små og alle børn fortjener den nødvendige opmærksomhed.

Så kom bare - vi står klar til at give både Jer og Jeres Guldklumper gode, spændende og lærerige år i Skattekosten.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Skattekisten er en stor institution med 1,5 hektar kuperet legeplads.

Vi er et utraditionelt Børnehus med traditionelle værdier og vægter fordybelse, kreative udfoldelser i de små sociale fællesskaber - i det store fællesskab, styrker venskaber og skaber samfundsparete børn.

Vores beliggenhed er tæt på Vesterhavet, fjorden, skov og byens tilbud ved åen og legepladser rundt om i byen - vi vægter ude livet højt og tager ofte på ture.

Vi har ligeledes stor glæde af oplevelser i nærmiljøet på gåture, bus eller med vores 3 Christiania cykler, hvor vi besøger bibliotek, rideskole, brandstation, dyrehandel, maskinstation, gårdbesøg og den årlig Teaterforestilling m.m.

Vi er centralt beliggende i forbindelse med skolen og har stor fokus på samarbejdet og overgangen fra børnehaven til skolen.

Vi er normeret til 18 vuggestuebørn og 64 børnehavebørn.

I Vuggestuen arbejder vi aldersopdelt – Tumlingerne er de mindste som er under 2 år og Rollingerne er de største fra ca. 2 år og indtil de skal starte i børnehaven.

I børnehaven har vi Bulderbasser og Fiduser, som er integreret 3-4-årige og Spilopperne, hvor vi samler de største børn det sidste år de er i Skattekisten.

Vi integrerer vuggestuens børn i børnehaven, efterhånden som de er klar til nye udfordringer, så overgangen fra vuggestue til børnehave bliver så flydende og naturlig for det enkelte barn, som muligt.

Vores mål er at skabe en overskuelig og tryk hverdag med høj faglig kvalitet, hvor børnene trives og udvikler sig til samfundsparete børn. Vi vil skabe et sted, hvor børnene kan bruge kræfter og nyde udfordringer i samvær med andre børn og voksne – vi ønsker alle børn har mindst en god ven, når tiden i Skattekisten slutter. Vi ser hvert barn som et unikt individ, med stærke og svage sider, der skal udvikles gennem leg og fantasi.

Vi inspirerer børn til leg, gennem aktiviteter og oplevelser, såvel ude som inde. Vi har Wizefloor og stort multirum. Vi bruger vores multirum på skift, hvor børnene kan udfordres og udfolde sig med forskellige materialer og redskaber. Der tilknyttet en tovholder på hver gruppe, som skal screene og dokumentere børnenes motoriske færdigheder.

Vi har stor fokus på børns sprog og har 2 uddannede sprogpædagoger i huset, som i samarbejde sikre kvaliteten og sprogvurdere alle 3-årige, samt støtter deres kollegaer og forældre i deres del af sprogarbejdet.

Der er to medarbejdere som er ambassadør i Mikrodiamanten, som er et pædagogisk redskab til vredeshåndtering ved de ældste børn. Derudover er der en uddannet børneyogalære.

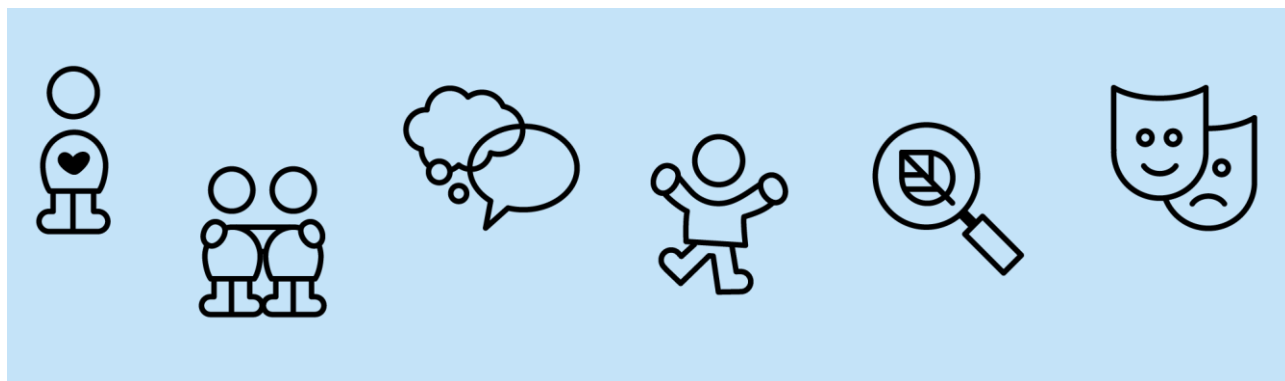
Vi arbejder med Fri for mobberi, vi har 3 uddannede som ambassadør - alle børn har sin egen bamseven.

Vi har madordning og et stort industrikøkken, hvor der fremstilles mad med høj kvalitet, gode råvarer og følger sundhedsstyrelsens anbefalinger – der er en overordnet kost og sundhedspolitik i Thisted Kommune. Vi har et godt samarbejde med vores ernæringsassistent. Børn og personale kan hjælpe til i hver uge med at forberede nogle af de råvarer, som senere skal tilberedes til vores frokost. Vi deltager i diverse maddag bla. årets maddag og fuldkornsday.

Vi prioriterer et konstruktivt forældresamarbejde baseret på tillid og respekt med, udgangspunkt i den enkelt familie og barnets behov.

Alle børn har en primærpædagog, som er tovholder omkring barnet og som er den der sikrer det gode og konstruktive forældresamarbejde også med eventuelle øvrige samarbejdspartnere.

Vi har altid for øje, at der er forældrene der kender barnet bedst og vi guider med vores faglighed og viden – og sammen er vi gode til at styrke barnets trivsel og læring.

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om, at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Howdan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

Vi tror på, at alle børn gør det allerbedst de kan, ud fra den virkelighed de har – er i.

- Vi hører børnene og giver dem indflydelse og medbestemmelse på eget liv.
- Vi møder børnene som eksperter i eget liv og går derfor ydmygt ind i samspillet.
- Vi opfatter børnenes perspektiver som spændende viden og ligeså vigtig som vores eget.
- Vi støtter og opfordrer børnene til deres gode idéer og følger deres spor.
- Vi har et etiske ansvar for, at børn trives og at rammerne er sat, så børnene kan udfolde deres leg, læring og udvikling
- Vores syn er, at børn er mennesker i eget liv og har noget at bidrage med.
- Vi arbejder ud fra det inkluderende børnesyn.

Dannelse og børneperspektiver:

Vi bestræber os meget på, at alle børn får mindst en god ven – børn dannes i relationer med andre. Vi vil ligeledes bestræbe os på at være medskabende til samfundsparete glade børn.

Vi har fokus på, at vi hører og ser alle børn, også den stille pige og de urolige drenge.

Vi går på opdagelse i børnenes perspektiver. Vi observerer børnene, leger med dem, snakker med dem, spørg dem og lytter til dem. Vi øver os i at blive bedre til at gøre det mere systematisk. Vi vil det sidste år benytte børneinterview for at skabe forståelse og indsigt i, hvordan drenge og piger trives.

Børns perspektiver styrker vores blik for kvalitet i dagtilbuddet og øger børnenes trivsel – alle børn skal ses og høres.

Vi har øje og viden for at nogle drengene har brug for en anden tilgang og modnes senere end pigerne. Drengene lærer og erfarer i højere grad via kropslig interaktion fx mosle lege og "kamp" hvor de konkurrerer

mod andre. Vi giver plads og rum til at de kan afprøve deres fysiske behov og grænser fx guidning ved "slås for sjov", kamp med sværd. Vi har forståelse for deres hjerne modnes senere og brug for en anden kognitiv tilgang fx visualisering, korte beskeder.

Vi lærer børnene, at der er regler, når vi skal navigere i et fællesskab. Vi skal stå i kø, vente på tur, vise hensyn og lytte når et andet barn har "taletid".

Vi lærer børnene, at de har en stemme og at denne har værdi. Vi lytter til, hvad barnet har at sige. Vi ser barnet og anerkender dets mening. Vi giver barnet mod til at ytre sig blandt de andre børn. F.eks. lærer vi dem at sige STOP, hvis andre overskrider deres grænse. Eller tør sige og holde ved sin egen mening i f.eks. legen "Jeg synes ikke, at Alma altid skal være hund i legen"

Vi lærer børnene at tænke kritisk. At det måske ikke altid er godt at følge kammeratens tossede idéer. "Jeg vil ikke være med til at løbe efter Carl, han bliver jo bange"

Vi skal i Skattekisten bidrage til børns dannelse ved, at børn kan forstå de fælles værdier og normer, som er vigtige for fællesskabet. At det ikke er okay at putte sine fingre ned i den mad vi deler. At man ikke hopper i sofaen, kaster sten på vinduerne, slår andre, ødelægger børnehavens legetøj osv.

Vi lærer børnene, at det er vigtigt, at man giver plads til alle. Vi er alle forskellige, nogle har krøllet hår, nogle er buttede, nogle har en mørk hudfarve, nogle råber når de taler osv. Vi lærer børnene at det er ok, at vi er forskellige, og vi lærer dem, at værdsætte sig selv og hinanden. Alle børn skal høres, tages alvorligt og anerkendes for dem de er.

Leg:

Vi har i Skattekisten stor respekt for legen og dens vigtige betydning.

Vi ser leg som noget sjovt, alvorligt og lærerigt. Legen har en meget stærk drivkraft som er umulig at stoppe.

Leg handler for børn om at udforske og forstå den verden de lever i.

I legen opbygges bl.a. relationer social forståelse for hinanden, hvor de forhandler roller og deltagelses muligheder, samt forståelse af egen identitet.

Barnet udvikler fantasi og kreativitet, de bruger sproget aktivt og/ eller viser med kropssprog, hvad de føler og mener.

Leg er kvalitet fordi det er med til at danne børnene som sociale og individuelle borger til samfundet.

- Vi skaber legemiljøer, hvor vi tydeligt viser, hvilke legemuligheder der er. (F.eks. Dukkekrogen, hvor der er dukker, dukkeseng...) (eller legekøkken, bilbane)
- Pædagogens rolle er at være nærværende, observerende, støttende og deltagende
- Vi tilstræber at give de bedste vilkår for legen, ved at være opmærksomme på, at skabe tid, rum og fordybelse. Vi kan også inspirere og supplere legen med materialer m.m. så legen videreudvikles.
- Voksen initieret leg (voksestyrede leg): Er når det pædagogiske personale har tilrettelagt en aktivitet ud fra hvad børnene er optaget af og som ofte har et bestemt formål Fx: Johan har fundet en ørentvist hjemme, og har taget den med. Alle er optaget af og interesseret i ørentvisten. Vi finder en ørentvist på iPad og snakker om den, og om, hvad den laver og hvor den bor. Senere går vi på legepladsen, hvor vi bygger et ørentvist-bo af et telt. Vi leger at vi er ørentviste.

- Børne initieret leg: (voksen understøttende leg): Er hvor den voksne er observerende og analyserende. Hvor den voksne er gæst og følger barnets spor.

Fx. Vi er i garderoben og skal have ude tøj på for at gå på legepladsen. Et barn beder om at få hjælp til at få sine bukser uden over støvlerne. Ved fælles hjælp går vi i gang og pludselig siger barnet, at det er ligesom når vi gør som elefanten (remse fra børne yoga). Barnet laver snabel med sine arme og siger som en elefant. Dette medfører at andre børn også leger elefanter og der bliver lavet sjov og grinet højt, da nogle børn vælter omkuld og siger "flyt dig lidt" som er om elefanterne i sangen om hjulene på bussen. Dette medfører, at vi synger og siger elefantremsen og vi har nogle glade børn, der synger videre da de går på legepladsen.

Læring:

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer samt ved at eksperimentere og gøre opdagelser med fx materialer.

Al læring sker i sammenspil med andre og det skal være meningsgivende for barnet.

Igennem legen opstår læring. Vi ved, at tingene skal være meningsgivende for barnet, for at læringen kan foregå. Derfor følger vi børnenes spor i hverdagen og giver deres mening, betydning for valg af legemiljøer og aktiviteter, samt i rutinesituationer (barnets perspektiv). Vi vælger en legende og eksperimenterende tilgang til læringen.

- Vi anerkender barnet og vi har fokus på det enkelte barns udvikling og udvikler det, ved at befinde os i barnets nærmeste udviklingszone.
- Vi følger barnets spor og bruger dette som afsæt for læring. F.eks. ved at tale om den genstand, barnet leger med, eller tilføje nye elementer til legen.
- Vi har fokus på, at inddrage barnet i fællesskaber. Ved at fortælle "den gode historie" om barnet og derved gøre barnet til centrum for legen og fællesaktiviteterne. Vi støtter og guider barnet.
- Vi har fokus på at skabe forskellige læringsrum, både i planlagte aktiviteter, i fri leg og i rutinesituationer. Vi dele børnene i mindre grupper og indretter fysiske rum, som giver børnene mulighed for at fordybe sig i en aktivitet eller i et legeunivers.
- Vi, som det pædagogiske personale, er opmærksomme på, at vi er rollemodeller for børnene og vi her ved imiteres af børnene. Men børnene kan også lære af de andre børn. Dette kan gøres ved, at tage en gruppe af både store og små børn med til en aktivitet, så de små kan lære af de store.
- Vi støtter barnet i de situationer, barnet ikke umiddelbart kan klare eller ikke selv tror, det kan klare. Når vi guider børnene, kommunikerer vi med barnet for at få barnet til selv at udføre en handling og give det en sejr-følelse.
- Vi gør sproget til følgesvend i alle situationer og benævner genstande, handlinger, relationer og følelser. Når vi sætter ord på, påvirker det børnenes sprogudvikling og mange andre aspekter af børnenes læring.

▪ **Børnefællesskaber:**

Fællesskab og venskab er vigtig for børns trivsel, læring og udvikling, det er derfor vigtigt at alle børn er inkluderet i børnefællesskabet og føler de har en værdi for andre.

Der er vores pædagogiske opgave at bringe alle børns kompetencer og værdier i spil, så børnene kan se hvad andre kan bidrage med til fællesskabet.

- Vi opfordrer forældrene til at aflevere børnene senest kl. 9 og gerne hver dag, så deres børn kan være med i leg og aktivitet fra dagens begyndelse.
- Vi opdeler ofte børnene i mindre grupper for at styrke deres legerelationer/venskaber, samt tæt relation til den voksne.
- Vi har for øje, at alle børn indgår i et fællesskab. Vi danner disse grupper ud fra børnenes individuelle og fælles interesser, som kan danne grobund for evt. nye venskaber.
- Vi har faste små spisegrupper, hvilket giver tryghed og genkendelighed.
- Vi har en vennebænk (Fri for mobberi) på legepladsen, som vi bestræber os på at italesætte og gøre brug af.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi er en utrolig vigtig del af børnenes liv idet vi er sammen i mange timer. Vi har derfor også et stort ansvar for at skabe pædagogiske læringsmiljøer og faglig kvalitet.

Dette skal være til stede gennem hele dagen for at sikre børnenes læring, trivsel og udvikling.

Det er derfor vigtigt at tænke læringsmiljøet ind i alle hverdagens rutinesituationer, så fx garderobe, spise og toilet, bleskift, håndvask situationer ikke ”bare” er daglige rutiner, men derimod giver mulighed for et læringsmiljø.

Vi arbejder meget i små læringsgrupper og børnene har faste spisegrupper med faste voksne – dette læringsrum bruges ofte til dialogisk læsning, rim & remser, sang, hverdagsamtaler, aktiviteter osv.

Vores udendørs læringsmiljø er en stor legeplads med mange udfordringer – tarzanbane, piratskib, moon-carbane, gynger, sandkasser, klatrestativ, fodboldmål/bane, legehuse, køkkenhave, balancebane, hængekøjer, små hygekroge, værksted, hytter og bål sted. I disse små rum, dannes muligheder for læring.

På vores lille legeplads (vuggestue) bruger vi den store hytte til forskellige læringsmiljøer, det kan både være til at danne læringsrum omkring et måltid eller til fordybelse til diverse aktiviteter.

Vi arbejder på at skabe læring over hele dagen på legepladsen igennem forskellige aktiviteter. Der vil være motoriske og kreative aktiviteter, som giver mulighed for at tilgodese alle børn. Vi har øje for børneperspektivet og vi justerer aktiviteterne efter børnenes interesse og behov.

Vi bruger på skift vores værksted, hvor vi har mulighed for at være der hele dagen. Her laves alt fra at bygge, male, lave mad over bål, science- og natureksperimenter.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Skattekosten har vi fokus på et tæt og konstruktivt forældresamarbejde om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den gode relation er vigtig for at opnå tillid fra forældrene, så vi altid kan samarbejde – også når noget bliver svært.

I samtalerne tager vi udgangspunkt i vores professionelle ståsted og har altid barnet i fokus.

Vi har en tillidsfuld tilgang til samtalen, og har respekt overfor forældrene og det de oplever.

Vi ser forældrene som en ressource i børnenes liv. Alle forældre vil deres børn det bedste og alle har noget konstruktivt, at byde ind med.

- Den daglige udveksling af viden, når forældre afleverer og henter, er vigtig for at barnet kan få en sammenhængende dag.
- Hver morgen står der altid en imødekomende voksen klar til at modtage barnet og klar til, at hjælpe med at sige farvel. Der er altid mulighed for at give informationer, som kan have indflydelse på barnets dag.
- Når barnet bliver hentet, vil vi gerne give nogle ord med på vejen om, hvad barnet har oplevet i børnehaven/vuggestuen i løbet af dagen. Det er også oftest her, hvor forældrene har tid til at snakke og gerne vil vende stort eller småt med os, eller blot hyggesnakke.

- Opstarten i Skattekisten er utrolig vigtig – vi tager os god tid til at skabe en god relation mellem os, barnet og forældrene. Vi gør det muligt at have god tid til dialog med forældrene, hvor vi aftaler forventningerne til samarbejdet.
- Vi afholder/tilbyder jævnligt forældresamtaler i løbet af barnets tid i Skattekisten: Opstartssamtale og igen ca. 3 måneder efter opstarten, efterfølgende efter behov. Forældrene i store gruppen får tilbudt en førskole-samtale i februar/marts, inden der er overlevering til skolen.
- Vi har særlig fokus på barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi giver forældrene et billede af, hvordan barnet er i forskellige sammenhænge i institutionen; Socialt, sprogligt, motorisk, i samspillet med de andre børn – gode legerelationer, som kan dyrkes hjemme.
- Vi afholder valg til forældrerådet om efteråret i Skattekisten.
- Vi vægter også årets sommerfest, som er arrangeret af forældrebestyrelsen. Her kan forældrenes deltagelse bidrage til at styrke forældrenes fællesskabsfølelse og dette kan endvidere medvirke til øget trivsel og tættere relationer mellem børnene. Personalet deltager og hjælper ved praktiske opgaver.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Skattekisten siger vi: ”Her er plads til alle” det er vores motto.

Vi er et stort hus, hvor vi har familier/ børn fra forskellige samfundslag, andre lande og børn med særlige fysiske og psykiske forudsætninger og behov. Børn der er udfordret sprogligt, motorisk, socialt eller børn, der i en periode af deres liv oplever, at have det svært pga. skilsmisse, dødsfald m.m.

- Vi har fokus på nære relationer mellem barn og voksen, hvor vi har positive forventninger til barnet, som bygger på omsorg og tryghed. Personalet arbejder med udgangspunkt i barnets ressourcer ved at følge barnet tæt, være understøttende og guide barnet.
- Barnet bliver mødt i øjenhøjde af anerkendende voksne, som arbejder ud fra, at alle børn har ret til at være en del af fællesskabet og at det er det pædagogiske personales ansvar, at sikre børn denne ret.

Det kan fx. være medfødte kognitive vanskeligheder eller udfordringer som kan findes i den kontekst barnet befinder sig i. Tingene står sjældent alene og skal ses i en sammenhæng. For at opnå en helheds indsats er det vigtigt med et godt forældresamarbejde, da forældrene er de vigtigste omsorgspersoner i barnets liv.

- Vi arbejder ofte i mindre grupper. Herved kan vi bedre tilrettelægge en målrettet indsats for det barn, der har nogle særlige udfordringer. Grupperne er bevidst valgt og udtænkt efter at barnet bliver tilpas udfordret og kommer til at få succes og opleve små sejre.
- Der er børn der har brug for at blive skærmet fx. til middag eller i garderoben, så de ikke bliver frustreret eller overstimuleret. Her bruger vi struktur og genkendelighed og der er brug for meget voksen kontakt og guidning, så barnet kan bevare roen og koncentrationen.
- Der er børn der er udfordret socialt, som har svært ved at indgå i leg med andre. For at støtte og lære barnet sociale spilleregler, kan det pædagogiske personale vise vejen, guide til kontakten med andre børn, deltage i og rammesætte legen. Dette giver tryghed og barnet kan spejle sig, så det bliver til en positiv oplevelse, der samtidig giver nogle erfaringer at bygge videre på.

Vi er en personalegruppe med mange års erfaring og med en bred pædagogisk faglig viden. Vi er gode til at dele ud af vores forskellige viden og sparre med hinanden.

Vi er opmærksomme på og prioriterer at bruge ressourcer på, at børn med særlige behov (udsatte positioner) bliver stimuleret, støttet i hverdagen og at de deltager i fællesskabet.

Denne arbejdsopgave sikrer vi ved, at barnet har en primær pædagog som varetager denne specialopgave og laver konkrete handleplaner hvor der evalueres på barnets udvikling og tilpasning i læringsmiljøet. Det sker i tæt samarbejde med forældre, leder, konsulenter, psykologer, fysioterapeuter, logopæd eller andre relevante faggrupper.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Det sidste år inden skolestart samles de ældste børn fra Bulderbasserne og Fiduserne og bliver til Spilopper. Dette giver mulighed for en målrettet pædagogisk praksis, hvor fokus skærpes omkring skoleparathed og venskaber – alle børn skal have mindst en rigtig god ven, som de kan følges med i skolen.

Vi laver udkast til klassedannelse, som tager udgangspunkt i venskaber og homogene grupper.

- Vi tager udgangspunkt i de 6 pejlemærker for skoleparathed i Thisted Kommune – sproglige kompetencer, selvregulering, opmærksomhed og hukommelse, motorik, leg og sociale kompetencer og færdigheder i dagligdagen.
- Der arbejdes ud fra en lokal brobygningssaftale med gensidige besøg og overleveringssamtaler, så skolen bliver et kendt og trygt sted med kendte voksne.

- Desuden arbejder vi også med Mikrodiamanten. Dette er et forløb, som henvender sig til den største børnegruppe i børnehaven. Vi arbejder med håndtering af følelser i fællesskab. Børnene lærer noget om følelser, både de udadrettede og indadrettede. Børnene får et kendskab igennem leg og aktiviteter om, hvordan deres egne følelser, fx vrede, kan påvirke andre på godt og ondt, samt hvordan man selv og i fællesskab kan håndtere denne følelse.
- Der tilbydes forældresamtale i februar/marts, som tager udgangspunkt i de 6 pejlemærker og er der bekymringer omkring skoleparat, så afholdes samtalen inden jul.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vores beliggenhed er i byen, hvor vi bruger de lokale legepladser og vi er tæt på Vesterhavet, fjorden og skoven.

Vi har ligeledes stor glæde af oplevelser i nærmiljøet på gåture, bus eller med vores 3 Christiania cykler, hvor vi besøger bibliotek, rideskole, plejehjem, brandstation, dyrehandel, maskinstation, gårdbesøg og fiskemanden. Storegruppen i vuggestuen har en fast turdag på Christiania cykler med madpakker og enkelte gange, hvor middagssøvnen bliver taget i shelter.

Flere gange i ugen kan vi benytte Hurup Hallerne til motion, leg og bevægelse.

Vi har i flere år i samarbejde med Hurup Handelsstandsforening, hvor vi er med til at pynte juletræer i gågaden.

I år (2022) har vi hjulpet ”Blomstermanden” med forberedelser til ”Flowerdays”

Vi får nogle gange tilbudt en oplevelse fra en af vores forældre, som gerne vil vise deres arbejdsplads eller noget andet interessant de kan. Vi har haft en jæger i forældregruppen, som har ”brækket” et dyr og set en høne bliver plukket og rengjort.

Vi møder jævnligt et kunstner, som viser og fortæller forskellige måder at udtrykke sig på.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi har et meget utraditionelt arkitekttegnet børnehus. Hvor huset er lyst og venlig med god akustik. Der er et godt flow igennem hele huset. Vi er lidt udfordret på de fysiske rammers begrænsninger i og med at det kan være svært at finde de små rum og kroge, hvor der er plads til ro og fordybelse.

Vi arbejder målrettet på de æstetiske indendørs læringsmiljøer, der kan understøtte og inspirerer børnenes leg og fantasi. Blandt andet vores nye indgangsparti, som fortæller hvem vi er igennem vores Pippi citat: ”det har jeg aldrig prøvet før.... så det kan jeg sikkert godt”

Vi arbejder også i de forskellige grupper med de æstetiske læringsmiljøer, hvor vi skaber rum til både fordybelse og leg, fx ommøblering der inspirerer til andre lege eller vi følger børnenes spor, hvad der optager dem i øjeblikket.

Der er mange gode legemiljøer på vores store legeplads med muligheder for fordybelse, eksperimenter og fysiske udfoldelser.

Frugthaven bliver også brugt til forskellige lege og aktiviteter. Derudover er der højbede med diverse krydderurter, bærbuske, grøntsager og blomster, som vi på skift plejer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplaner

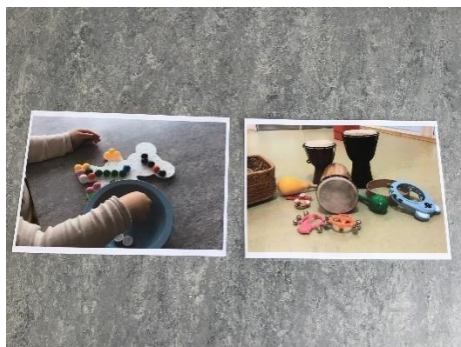
I Skattekisten har vi fokus på børnenes egne kompetencer, ”Hvem er jeg?” Vi skaber trygge læringsmiljøer, som skal støtte børnenes deltagelse, gåpåmod og selvværd/selvtillid. Det går rigtig godt i tråd med vores pejlemærke PIPPI citatet: ”det har jeg aldrig prøvet før, så det kan jeg sikkert godt”.

Vi tager en del udgangspunkt i hverdagens rutinesituationer, hvor børnene oplever at kunne lykkes og bidrage til fællesskabet. I rutinesituationer opmuntrer vi og griber børnenes lyst til deltagelse og

samarbejde. I garderoben støtter og guider vi børnene i at blive selvhjulpne i af- og påklædning, vente på tur, vise hensyn og hjælpe hinanden.

Vi forsøger hele tiden at veksle mellem selvbestemmelse, medbestemmelse og voksenstyret aktiviteter. Fx i vuggestuen har børnene mulighed for at være medbestemmende i dagens aktiviteter. Det gøres i form af en idekatalog med billeder, der kan vælges ud fra.

Vi støtter dem i at blive mere selvstændige, turde gå sine egne veje og støtte dem i at man kan mene noget forskelligt og føle noget forskelligt.

Et eksempel fra børnehaven, som omhandler medbestemmelse og brug af demokrati i det pædagogiske arbejde:

I forbindelse med piratfesten blev der holdt afstemning om der skulle synges for forældrene eller ej. Det blev gjort hemmeligt på demokratiskvis ved at børnene skulle vælge en blå klods for sang eller en gul for ingen sang.

Vi har stor fokus på at være empatiske og øver os i at være gode ved hinanden samt i at se og forstå hinandens følelser. Vi støtter børnene i at løse konflikter og sige til og fra samt at kunne udtrykke sine følelser. Her bruger vi det pædagogiske redskab Mikrodiamanten.

”At kende sig selv og forstå andre er en vigtig forudsætning for at leve godt sammen med andre i et fællesskab”

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børns sociale udvikling sker i fællesskab med andre mennesker. Det sker fra vi træder ind i institutionen til vi går hjem igen. I store og små grupper lærer barnet at være en del af et fællesskab, at have indflydelse, medbestemmelse, ansvar og empati for andre.

Legen spiller en vigtig rolle i forhold til barnets sociale udvikling. Børnene gør sig nogle erfaringer igennem legen, hvor de blandet andet afprøver egne og andres grænser, lærer at gå på kompromis og se andres behov. Vi har for øje, hvis vi ser et barn, som har svært ved at deltage i legefællesskaber, så guider og indgår vi i legen sammen med barnet og viser vejen.

Samarbejdet med forældrene spiller en vigtig rolle i forhold til børns sociale udvikling. Her er det vigtigt med en god dialog om barnets venskaber eller manglende venskaber. Vi opfordrer evt. forældrene til at lave lege aftaler, deltage i fritidsaktiviteter til glæde og gavn for barnet.

I skattekisten arbejder vi med Fri for mobberi, som er et anti-mobbeprogram, som styrker børnenes fællesskab og forebygger mobning. Det pædagogiske personale er vigtige rollemodeller for børnenes sociale liv. Det handler om, igennem leg og planlagte aktiviteter, at opbygge og understøtte sammenholdet og fællesskabet blandt børnene. Det pædagogiske personale skal også støtte børnene i at sige fra overfor drilleri og udelukkelse. På stuerne afholdes der Bamsemøder, hvor der bl.a. synges og snakkes om følelser, kammeratskab og udfordringer i børnenes sociale liv. Ofte afsluttes møderne med, at børnene giver hinanden massage. Formålet er at gøre børnene trygge i fællesskabet, så de kan udvikle forståelse for egne og andre følelser og behov - altså hvordan man er en god kammerat.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog gennemsyrrer hele den daglige pædagogiske praksis i Skattekisten. Vi bruger det fra vi hilser "god morgen" og til vi siger "tak for i dag" til børnene. Det er det vigtigste redskab vi har, et redskab, som er vigtig for børnenes fremtid i samfundet.

Som pædagogiske personale er vi bevidste om, at vi er vigtige rollemodeller, ligesom forældrene er. Vi møder barnet, der hvor det er i sin udvikling. Vi tager individuelle hensyn og har for øje, om barnet har særlige vanskeligheder, som det skal støttes og guides i.

Vi prioriterer at bruge hverdags- og rutinesituationer til at have fokus på sprog og kommunikation. Vi sætter ord på de handlinger vi og børnene gør og vi er opmærksomme på at vores kropssprog og tale stemmer overens. Ud over at sætte ord på genstande og bevægelser, sætter vi også ord på barnets følelser og følelsesmæssige tilstand. Hverdagssamtaler, hvor vi har fokus på turtagning mellem den voksne og barnet; at have en snak og en opmærksomhed om et fælles tredje (noget som barnet er optaget af og herved er åben for læring); og fokus på at udvide barnets viden og forståelse.

En spisesituation er f.eks. en af flere situationer, hvor vi har meget læring og sproglig opmærksomhed. Børnene hjælper på skift med at tælle service og dække bord. Vi taler om maden, hvor den kommer fra, smager den godt, er den varm eller kold osv. Børnene øver sig i at smører og skære, hælde op i en kop, give fadet videre til sidemanden.

Til at understøtte sproget i vuggestuen, bruger vi Babytegn. På denne måde gør vi det muligt for det lille barn at give udtryk for sine behov og ønsker, inden det kan sige ord. Tegnet og ordet skal bruges samtidigt. Dvs. at tegnet understøtter sproget og skal aldrig erstatte det. De voksne er rollemodeller og oversættere. Det betyder i praksis, at de voksne bruger tegnene, når de taler med børnene. Og hver gang børnene bruger nogle af tegnene, sætter de voksne ord på.

Vi oplever en ny udfordring ved modtagelse af nogle tosprogete børn, som ikke tidligere har været i pasningstilbud, hvor sproget spiller en væsentlig rolle. Vi har måtte tage andre metoder i brug både for at

kunne kommunikere med børn og forældre. Vi bruger i større grad IPad, piktogrammer og fagter/tegn til visualiser, forklare, skabe tryghed og omsorg. Derudover har det været nødvendigt at bruge en oversætningsapp for at kunne kommunikere og skabe bedre forståelse for bla. hverdagen i Skattekosten.

Vi arbejder ofte i mindre grupper for at skabe ro og tryghed for alle børn. Dette er også en stor hjælp til de stille og usikre børn - her er fokus på, at alle kan komme til orde.

Vi værdsætter at læse sammen med børnene og vi laver små læsegrupper. Der anvendes ofte metoden dialogisk læsning, som er med til at styrke alle typer sproglige udfordringer. En metode, hvor barnet inddrages aktivt i læsningen. Det kan være bøger der er bevidst valgt, fordi det understøtter et bestemt emne som børnene er optaget af, eller det kan være børnene har besluttet, hvad de gerne vil have læst.

Tværfaglig- og forældre samarbejde:

Vi sprogvurderer alle 3-årige børn i Skattekosten og vi inddrager forældrene i barnets sprogvurdering, hvis vi i fællesskab skal arbejde med en målrettet indsats. Husets sprogpædagoger er altid klar til en snak med forældrene eller til sparring med det øvrige pædagogiske personale. Vi samarbejder med kommunens logopæd, som giver taleundervisning til de børn, der har udfordringer med udtale. Vi ved i Skattekosten, at børns sprog udvikles i dialog med sproglige rollemodeller ved at lytte, fortælle, stille spørgsmål til barnet og ved at lege med sproget.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

I Skattekisten har vi fokus på alle børns motoriske og sanselige udvikling og hvor vigtig det er, at alle børn bliver udfordret på disse områder. Vi skaber et bredt motorisk og sanseligt læringsmiljø for alle, uanset individuelt niveau. Dette er med til at give børnene en naturlig bevægelses glæde, som de forhåbentlig vil tage med dem resten af livet. Vi prøver at møde børnene der hvor de er, og følge og støtte deres leg og motoriske udfoldelse. Alle børn har en naturlig lyst til at udforske og udfordre sin krop. Vi ønsker at give alle børn en god kropsfornemmelse, hvad der føles rart for kroppen, giver en god oplevelse og gerne vil prøves igen. Nogle børn har forsinkelser, udfordringer eller en dårlig kropsfornemmelse, disse børn er vi meget opmærksomme på og støtter i hverdagen. Er vi i tvivl om børnenes motoriske udvikling eller oplever vi børn, som er udfordret, sparre vi med kommunes ergo- og fysioterapeuter. Ved problematikker samarbejder vi med forældrene og guider dem. I børnehaven bliver der lavet en grundmotorisk motorikscreening på 3-årige.

Oftentimes tager vi udgangspunkt i de børn, som har nogle problematikker, og gør disse til leg for hele børnegruppen. Vi bestræber os på at gøre børnene så selvhjulpne som muligt. Dette gør vi ud fra det enkelte barns niveau og forudsætning. I vuggestuen støtter vi fx børnene med at komme i gang med at kravle og vi holder dem i hånden, når de træner sig i at gå. De får lov til selv at kravle op på højstolen og op på puslebordet.

Vi er ude på alle tider af året og igennem årtiderne bliver alle vores sanser stimuleret. Om vinteren mærker vi den kolde sne på hænderne og mærker hvordan sneen smelte fra varmen fra vores hænder. Vi smager også på sneen. Vi mærker i kinderne og på hænderne, hvordan frosten bider og gør dem kolde. Om sommeren mærker vi varmen på kroppen og vi skal have solcreme på. Vi graver i jorden og finder insekter og andre smådyr. Vi lugter til de mange blomster og planter og vi smager på bær og frugt fra haven. Vi bygger sandslotte og laver sandkager. Om efteråret leger vi med mudder og hopper i vandpytter. Vi mærker på kroppen, når det regner og at det bliver koldt, hvis vores tøj bliver vådt. I garderoben snakker vi om, hvilket tøj vi skal have på ude på legepladsen. Vi går evt. ud og mærker efter inden.

I Skattekisten tumler vi med børnene, leger vildt og danser til musik. Vi laver børneyoga, hvor kroppen kommer i forskellige stillinger og hvor vi prøver at finde roen i vores krop.

I forbindelse med måltidet snakker vi med børnene om, hvorfor det rumler i maven når vi er sultne? Hvad der er sundt og usundt for kroppen og hvordan det påvirker vores krop? Vi har snakket om kroppens opbygning, funktion og hvilke organer vi har, samt hvad de bruges til. Hvorfor banker vores hjerte så hurtigt, når vi har løbet rundt? Vuggestuen sætter ord på kropsdele, fx. "hvor er din mund, dine ører" etc.

Det er vigtigt, at vi som pædagogiske personale er aktiv deltagende og vise bevægelsesglæde, der er med til at give en effekt, hvor børnene har lyst til at være med.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skattekisten har vi en stor legeplads, som giver rig mulighed for at udforske både natur, udeliv og science. Samtidig giver vores nærområde masser af muligheder for at opleve forskellig natur som by, land, skov og strand. Her opleves naturens, vejrets og årstidernes mange forskellige muligheder og sammenhænge. Børnene oplever, sanser og eksperimenter med mange forskellige materialer. Vi dyrker og forarbejder selv forskellige frugter og grønsager.

Der er fokus på bæredygtighed – vi samler natur- og genbrugsmaterialer, som bliver studeret nærmere og anvendt til noget kreativt m.m.

Vi går i dybden med, hvad børnene viser os, vi lytter og følger børnenes spor samt det som optager dem og inddrager deres egne opdagelser. Børnene har bl.a. med nysgerrighed og undren fulgt det spændende naturfænomen og livscyklus om larvens forvandling til sommerfugl i et terrarium.

Herigennem læres der om dyrets fantastiske forvandling, hvilke betingelser der skal til og hvad de lever af. For til sidst at slippe dem løs i naturen igen og derved lærer børnene også at respektere naturen og dets liv. For at understøtte læringen inddrages der materialer fra bøger, iPad, sange og lege. Processen er vigtigere end selve produktet.

Et andet eksempel kan være et forsøg med vand der fryses til is. Hvordan føles det, hvad kan få det til at smelte eller kan der males på det? Vi lader børnene eksperimentere og forsøge sig frem, hvilket er med til at skærpe børnenes nysgerrighed og undren. I vores undersøgelser og eksperimenter inddrages tal, former, placering og vægt, som en begyndende matematisk opmærksomhed. Fx tælle benene på en edderkop, hvad er størst, mindst, tungest og lettest mv.

Vi har årligt mulighed for at benytte os af tilbuddene fra rum.thisted.dk. Storegruppen har sidst benyttet sig af Limfjordssafari i Doverodde med stor interesse.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skattekosten har vi en traditionsrig kultur, hvor vi fejre børnenes fødselsdage og årets højtider, som er knyttet til den danske kultur. Vi har skabt vores egne traditioner, såsom sommerfest, bedsteforældredag, bamse- og piratfest. Vi har børn fra flere lande med forskellige kulturelle baggrunde. Vi bestræber os på at give børnene en viden, forståelse og respekt om andre nationaliteter.

I forbindelse med årets gang bruger vi meget sang og musik. Når vi synger og danser, bruger vi af og til forskellige rekvisitter og udklædning. Børnene vil altid kunne deltage på deres eget niveau og være en del af et fællesskab. Vi bruger også vores udklædningstøj, når vi laver teater med børnene. Ligeledes har vi en årlig teatertur med professionelle kunstnere.

I Skattekosten har vi mange muligheder for at eksperimentere, undersøge og være kreative. Vi har bla. et stort udeværksted, hvor der er mulighed for at børnene kan bruge deres fantasi og kreative udtryksformer.

Vi skaber læringsmiljøer ude som inde, hvor der er forskellige materialer frit tilgængeligt, såsom bøger, papir, spil mm., som giver børnene mulighed for at fordybe sig, eksperimentere og udtrykke sig. Vi bruger også nærområdet som læringsmiljø, bla. det lokale bibliotek, landbrug, skov og strand.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Grundlaget for en god evalueringskultur handler om, at bliver klogere på egne handlinger og give os indsigt i de pædagogiske læringsmiljøer. Evalueringen skal ses som et refleksionsredskab til at forbedre og analysere vores pædagogiske praksis. Den analyse og viden vi indsamler er til gavn for den pædagogiske faglighed og har til formål at skabe de optimale læringsmiljøer, som skal give mening i forhold til børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I forbindelse med Den styrkede pædagogiske læreplan stilles der større krav om dokumentation og evaluering i den pædagogiske praksis. Vi arbejder på at få implementeret en dokumentations- og evalueringskultur, som passer netop til vores praksis. På nuværende tidspunkt dokumenterer vi i form af billedcollager, ting børnene har lavet og den uformelle snak ved afhentning omkring barnets dag. Vi udarbejder ugeligt en plan for ugens gang, som er tilgængelig på Aula.

Vi benytter video/billeder til forældresamtaler for at visualiser og give en bedre forståelse af barnets hverdag.

Som vores faglige evalueringsredskaber bruger vi aktionslæring, video, trivselsmodul, handleplaner og tager udgangspunkt i SMTTE-modellen eller andre relevante modeller bla. Sommerfuglemodellen - det skal medvirke til at sikre den faglige pædagogiske kvalitet i Skattekisten.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi vil evaluere og tilpasse læreplanen løbende som et dynamisk arbejdsredskab – mindst 2 gange om året så vi sikrer os, at vi faktisk gør det, der står vi gør.

